

Höskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

EXAMENSARBETE

Våren 2014

Läroarutbildningen

Avataren ska rädda världen

En hermeneutisk analys av Avatar: The Last Airbender

Författare

Mattias Johnsson

Handledare

Mats Bergenhorn

www.hkr.se

Avataren ska rädda världen

En hermeneutisk analys av Avatar: The Last Airbender

Abstract

Syftet med denna studie är att studera religiösa och kulturella inslag inom anime-serien Avatar: The Last Airbender med en hermeneutisk metod.

Uppsatsen börjar med en övergripande genomgång av de buddhistiska, hinduiska samt andra österländska aspekter som hittades i materialet. Här får läsaren en inblick i de delar av religionen som senare kopplas till materialet. Författaren utgår från sina förkunskaper kring religionerna för att utvinna de religiösa fenomen som förekommer i den populärkulturella tv-serien.

Slutsatsen av denna uppsats påvisar att det fanns många aspekter av religionerna representerade i anime-serien. Författaren anser att seriens skapare har vävt in de religiösa och kulturella aspekterna bra i serien och med stor sannolikhet så har de religiösa perspektiven tagits med för att på något sätt fostra de unga personer som tittat på serien.

Ämnesord: Religion och populärkultur, anime, Avatar: The Last Airbender, buddhism, hinduism

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	5
1.1 Syfte och frågeställning.....	5
1.2 Teoretisk utgångspunkt.....	5
2. Metod & Material.....	7
2.1 Hermeneutiken.....	7
2.2 Urval.....	7
2.3 Tillvägagångssätt.....	8
2.4 Avatar: The Last Airbender – en beskrivning.....	8
2.4.1 Huvudkaraktärer.....	9
3. Litteraturbakgrund.....	10
3.1 Religiösa personligheter.....	10
3.1.1 Siddhartha Gautama/ Buddha.....	10
3.1.2 Dalai Lama.....	12
3.2 Meditation.....	13
3.2.1 Tantrismen.....	14
3.2.2 Zenbuddhism.....	15
3.2.3 Hinduisk Yoga.....	15
3.3 Varnasrama-systemet.....	16
3.4 Gudaliknelser.....	17
3.5 Mahayana Buddhismen.....	18
3.6 Yin och Yang.....	19
4. Resultat.....	20
4.1 Bok ett: Vatten.....	20
4.2 Bok två: Jord.....	22
4.3 Bok tre: Eld.....	24
5. Diskussion & analys.....	26
5.1 Religiösa personligheter.....	26
5.1.1 Dalai Lama.....	26
5.1.2 Buddha.....	28
5.2 Meditation.....	30
5.3 Varnasrama-systemet.....	32
5.3.1 Vattenriket.....	32
5.3.2 Jordriket.....	32
5.3.3 Eldriket.....	33
5.3.4 Luftnationen.....	33
5.4 Gudaliknelser.....	34
5.5 Mahayanabuddhismen.....	35
5.6 Yin och Yang.....	35
5.7 Övriga kulturella aspekter.....	36
6. Slutsats.....	37
7. Reflektion.....	38
8. Sammanfattning.....	39
Referenslista.....	40

1. Introduktion

Den här studien handlar om religiösa, först och främst hinduiska och buddhistiska, inslag som finns att hitta i anime-serien Avatar: The Last Airbender. Jag började intressera mig för buddhismen och hinduismen redan från första religions terminen och anime har alltid varit en hobby och nöje så det passade bra att koppla samman dessa ämnen. Ämnet är även intressant för religionsvetenskapen generellt eftersom det handlar om ett vanligt fenomen: användandet av religiösa berättelser, idéer, personligheter, symboler i den samtida populärkulturen vilket har gjorts med hjälp av Wiktorin och Lindgren. Pierre Wiktorin är forskare vid Centrum för teologi och religionsvetenskap i Lund och Simon Lindgren är sociologiprofessor vid Umeå universitet. Studien baseras på anime-serien Avatar: The Last Airbender. Jag utför denna studie för att upplysa lärare hur populärkulturen använder sig av religiösa aspekter. Anime är en japansk term för animerad film eller serie som ofta baseras på manga (serie tidning).

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att studera religiösa och kulturella inslag inom anime-serien Avatar: The Last Airbender. Syftet har härvidlag delats in i frågeställningen:

- Vilka inslag från hinduism, buddhism och andra österländska religiösa traditioner finns att hitta i anime serien Avatar: The Last Airbender?

1.2 Teoretisk utgångspunkt

Då min datainsamlingsmetod är att titta igenom första säsongen av Avatar: The Last Airbender så sker min undersökning utifrån ett populärkulturellt perspektiv. Då studien har en hermeneutisk strävan att påvisa hur religiösa aspekter tar sig uttryck i den populärkulturella serien så utförs studien med en utgångspunkt i en populärkulturell ansats. Wiktorin (2011, s.14-15) nämner att fiktiva personer och ting kan bli kopplade till religion även ifall detta kan ses som förvirrande för många. Populärkultur är "[e]n form av kultur som är riktad till – och används och konsumeras av – den breda allmänheten i deras vardagsliv." (Lindgren, 2009, s. 18). Till populärkultur så räknas allt från datorspel, tv-serier, filmer till skönlitterära böcker. På senare tid så har studier kring religion i populärkultur växt fram. Enligt Wiktorin (2011, s.43) så har religion alltid spelat en stor roll hos människor vilket gör att vi hittar religion

inbakat i populärkultur. Wiktorin (2011, s.8) nämner att fiktion inte endast är underhållning även ifall författaren bara hade det i åtanke. Fiktion är möjliga arenor för religiösa och etiska diskussioner då varje individ tolkar texter på olika sätt. Enligt Wiktorin så fungerar religion och fiktion i samklang. Wiktorin (2011, s.9) påpekar samhörigheten mellan religion och fiktion gör att dessa världar kan studeras på samma sätt. Populärkulturen har inte förpliktelser att vara trogen de religiösa traditionerna. Detta medför att varje individ som skapar ett populärkulturellt verk kan göra sin variant av de religiösa aspekterna. Lindgren (2009, s.57) nämner att eftersom tv-serier klassificeras som populärkultur nuförtiden så kan även ett representations perspektiv kopplas in då det ofta är ett centralt tema i religiösa studier. Detta betyder att populärkulturen ofta handlar om symbolisering och beskrivning av olika ting. Fenomenens innebörd kommer anta varierande former beroende av recipientens tolkning. Mottagarens förkunskaper och uppväxt kommer i uttryck i avkodningen. Representation kan sägas vara ”den länk mellan begrepp och språk som gör det möjligt för oss att referera antingen till världen av verkliga händelser, människor eller händelser, eller självklart också till fantasivärldar med fiktiva saker, människor och händelser” (Lindgren, 2009, s.58).

2. Metod & Material

Denna del av studien bearbetar hur undersökningen fullbordats. Då min datainsamlingsmetod består i att titta igenom första säsongen av Avatar: The Last Airbender så sker min undersökning utifrån ett tolkningsperspektiv. Min studie har syftet att beskriva de religiösa inslagen kring diverse fenomen som jag funnit. Därför utförs studien med en utgångspunkt i en hermeneutisk ansats. De olika delmomenten i denna metoddel kommer att skildra vilken metod som använts och varför just den valdes. Därefter jämförde jag mitt material med litteraturen för att få fram likheter och skillnader.

2.1 Hermeneutiken

För att kunna tolka och förstå mitt empiriska material så har jag utnyttjat mig av hermeneutiken som baseras på läran om tolkning och det är just tolkningen som är det centrala temat. Vikström (2005, s.8) nämner att det kan förekomma olika tolkningar av samma text men det betyder inte att den ena med nödvändighet är bättre än den andra. Vi har olika former av förförståelse vilket gör att vi tolkar saker olika. Vikström (2005, s.10) påpekar att är viktigt att kunna diskutera kring tolkningens tillförlitlighet då resultatet av tolkningen inte går att bevisa. Tolkningsprocessen är inte klar förrän det tolkade materialet blivit kopplat till ett resultat. Både Vikström (2005, s.13) och Ödman (2003, s.55) nämner att hermeneutisk tolkning är subjektivt. Förkunskap kan vara en risk då den bestämmer tolkningens infallsvinkel men utan förförståelse så hade det inte gått att tolka något. Den sociala miljö som varje individ växt upp med påverkar tolkningen och valet av material. Tolkaren försöker inte hitta en fullständig sanning, då den ej existerar enligt hermeneutiken, utan endast föra fram sina tankar kring det som tolkas. Med utgångspunkt i hermeneutiken delas det empiriska materialet upp i olika kategorier. Jag redovisar vad som hittats i animeserien i de olika kategorierna för att upptäcka likheter och skillnader mellan litteraturstudien och materialet för att sedan dra en slutsats.

2.2 Urval

Jag valde Avatar: The Last Airbender serien då jag visste att den innehöll buddhistiska element samt andra religiösa aspekter. Jag undrade också egentligen hur många religiösa aspekter jag kunde hitta. Serien är gjord utav Ehasz, Aaron (writer) & MacMullan, Lauren (director) och är en amerikansk variant av japansk anime som visats på Nickelodeon. Jag har

koncentrerat min studie till säsong ett utav anime serien som innehåller femtioåtta avsnitt á tjugo minuter. Denna avgränsning gjordes för att studien inte skulle bli för omfattande men ändå ge en välmättad tolkningsplattform att utgå ifrån. Jag har utgått från kategorierna: Religiösa personligheter, meditation, gudalikheter, varnasrama-systemet, mahayanabuddhismen, yin och yang.

2.3 Tillvägagångssätt

Mitt tillvägagångssätt när jag analyserade varje avsnitt var att skriva ner alla inslag från buddhism, hinduism och andra österländska religiösa traditioner emedan jag gick igenom materialet. Så jag utgick från mina förkunskaper angående de olika religionerna för att därefter ta reda på ytterligare fakta kring inslagen. Detta utmynnade sedan till teman som utkristalliserades ur materialet. Dessa tas upp mer utförligt i resultatdelen.

2.4 Avatar: The Last Airbender – en beskrivning

Avatar: The Last Airbender är en amerikansk serie som är påverkad av japansk anime och sändes på Nickelodeon mellan 2005 till 2008. Seriens miljö är asiatiskt influerad och blandar kampsport med hantering av elementen. Elementen är hämtade från både asiatiska samt västerländska kulturer. Första säsongen är uppdelad i tre omgångar som kallas: Bok ett - vatten, bok två - jord och bok tre - eld

Världen är uppdelad i fyra nationer som bärs upp av elementen. Inom varje nation finns det individer som kan manipulera sina respektive element. Serien baseras på den etthundratolv år gamla luftböjaren Aang som är avataren. Innan serien startade så flydde Aang då han inte ville vara avataren utan endast vara en vanlig pojke. När denne flytt så attackerade Eldnationen de övriga nationerna, Vatten, Jord och Luft. Den enda nationen som blev totalt utrotad var Luftnationen då den förra eldhärskaren Sozin fått reda på att nästa avatar skulle vara en luftböjare. När serien börjar hittas Aang av Katara och hennes bror Sokka i södra Vattenriket. Den förstnämnde är en vattenböjare och brodern är en vanlig krigare utan krafter. De berättar för Aang om det hundraåriga kriget vilket medför att Aang tar på sig rollen som avataren och skall åter föra fred till jorden. För att klara av detta måste han först lära sig att hantera de fyra elementen vatten,jord,eld,luft. Under resans gång så träffar dessa tre individer på andra karaktärer som kommer att spela viktiga roller för serien. Aang har endast ett år på sig att lära sig de olika elementen och besegra Ozai innan Sozin's komet passerar jorden och ökar eldböjarnas kraft.

2.4.1 Huvudkaraktärer

Aang: Huvudkaraktären och avataren. Han är hjälten i serien och den sista luftböjaren.

Katara: Fjorton år gammal vattenböjare från det södra Vattenriket. Hon är Aangs vatten tränare och kommer sedan även inleda ett förhållande med honom. Hon följer med Aang genom hela serien

Sokka: Femton år gammal pojke från södra vattenriket. Han är storebror till Katara samt en vanlig krigare. Tillsammans med sin syster följer han Aang genom hela serien.

Toph Beifong: tolv år gammal jordböjare som blir Aangs andra tränare. Hon är blind och kommer från en förmögen familj. Hon ser genom vibrationer i marken och är den förste som lär sig böja metall.

Zuko: Eldnationens prins som är sexton år gammal. Han är den förste antagonisten i serien. Zuko har blivit bannlyst från Eldnationen av sin far och kan endast återvända ifall han tillfångatar avataren. Han kommer genomgå en transformation från bok två och framåt vilket resulterar i att denne blir god och även Aangs tredje tränare.

Iroh: är en pensionerad Eldnations general. Han är storebror till eldhärskaren samt farbror till Zuko. Irohs eldböjning kommer från drakarna som endast få utvalda får lära sig. Han är även medlem i den hemliga organisationen Order of the White Lotus. Den består av individer från alla nationer och deras mål är fred på jorden.

Ozai: Eldhärskaren och seriens huvudantagonist. Han är en tyrann som anser sig vara den starkaste eldböjaren och vars mål är totalt världsherravälde.

Azula: Eldprinsessan och lillasyster till Zuko, är en av de större antagonisterna från bok två och framåt. Hon är en av få som kan böja åska och hennes eld är blå istället för den traditionella färgen.

3. Litteraturbakgrund

Litteraturbakgrunden vilar på böcker och artiklar av bland annat Jacobsen (2002, 2004), Armstrong (2002. *Buddha*) och Laird (2006. *Historien om Tibet- Samtal med Dalai lama*). De tar upp frågor som hanterar hinduismen och buddhismen. I denna forskningsbakgrund så kommer jag att ta upp de relevanta delar av hinduismen och buddhismen, samt andra österländska religiösa traditioner som hittats i insamlingsmetoden. Jag har avgränsat studien till de mest uttalade delarna, eftersom denna annars riskerat bli allt för omfattande.

3.1 Religiösa personligheter

Här kommer jag ta upp två kända personer som har haft inflytande på anime-serien Avatar: The Last Airbender. De delar av dessa personers biografier som omnämns är de som är relevanta och därför kommer ej hela deras livshistoria bli beskriven.

3.1.1 Siddhartha Gautama/ Buddha

Jacobsen (2002, s.26-7) nämner att Siddhartha Gautama inte är början av Buddhas biografi utan den startar med att Buddha placeras in i en kosmiskt samt mytologiskt kretslopp. Det liv vi lever nu är endast ett liv av en utdragen kedja av återfödelser enligt hinduismen samt buddhismen. Buddhas levnadsteckning började många tidsperioder, kalpas, bakåt i tiden. Jacobsen nämner även att ett centralt tema i Jatakaberättelserna är genomförandet av osjälviska handlingar. Det här är något som Buddha utför och detta resulterar i att han blir ett bättre väsen. Jatakaberättelserna består utav fem-hundra skildringar där buddhas osjälviska gärningar beskrivs.

Siddhartha Gautama är den individ som oftast nämns som den sista buddha och han har blivit beskriven i många olika böcker. Jacobsen (2002 s.30.) tar upp att den blivande Buddha residerar i Tusita himmeln enligt buddhismen där denne inväntar ett passande ögonblick att återfödas. Gautamas växte upp i lyx och överflöd och hans föräldrar hade ett starkt inflytande i kungadömet (Jacobsen 2002 s.33-34). Han levde ett skyddat liv, vilket inte enbart var en följd av att familjen var rik, utan att fadern hade fått veta genom spådom att Gautama skulle bli antingen kejsare eller asket. Fadern ville det förstnämnda. Armstrong (2002 s.56.) nämner att den yngre Siddhartha existerade i en illusion, då dennes uppfattning av världen inte överensstämde med verkligheten. Soddhana, Gautamas far, tvingade på sin son sina egna värderingar och lät honom själv inte bestämma. Denna variant av tvång förhindrar upplysning

och håller kvar individen i ett outvecklat stadie, ett icke uppvaknat befinnande. För att komma vidare i livet så måste en person hitta sin egen väg och finna inre frid för att livet skall få tillbaka sin betydelse och värde (Jacobsen 2002, s.58). Armstrong (2002 s.58) benämner att Gautama gjorde exakt detta vilket resulterade att han lämnade sitt skyddade och trygga hem. Han övergav sin familj och gav sig iväg för att hitta sin egen väg. Det var också efter detta som han fick den traditionella utstyrelsen och frisyren, gul klädnad och rakat huvud.

Armstrong (2002 s.89-90) påpekar att vägen mot upplysning, som Gautama nu sökte, krävde att han följde de fem förbudet vilket innebar att exkludera olämpliga handlingar såsom våld, stöld, lögn, sexuellt umgänge och onykterhet. Jacobsen (2002, s.58) nämner att självcentrerade gärningar leder till sämre karma och bra gärningar mynnar ut i god tillvaro. Armstrong (2002, s.89-90) påpekar att dock var dessa handlingar inte tillräckliga utan han var även tvungen att följa de värdefulla antonymerna till de fem förbudet. Ahimsa (icke-våld) är även viktigt princip som följdes. Detta innebär att individen måste vara skonsam och tillmötesgående mot allt och alla. Jacobsen (2002, s.64) nämner att den som bryter denna regel kommer att sota för det.

Prebish och Keown (2006, s.33) belyser att Siddhartha tog kontakt med flera olika lärare och en guru som lärde honom olika typer av meditation. Armstrong (2002 s.104-105) nämner att efter flera år av träning så når Gautama sitt slutliga mål, att hitta sitt interna land av frid och lugn (nirvana). Nu när han funnit sitt nirvana nådde han upplysning och blev en buddha (den som har vaknat). Denna prestation bemästrade Buddha under bodhitrådet när han satt i asanaställning (en sittandes meditationsställning) riktad mot solens uppgång i öster (Armstrong, 2002 s.106). En vanlig men avancerad asanaställning är lotusställningen (Jacobsen, 2002, s.106). Jacobsen (2002, s.56-57) nämner att buddha har blivit ett föredöme för alla buddhister. Han åstadkom personliga upplevelser och lärde sig av tidigare felsteg. Jacobsen påpekar även att Buddhas liv indikerar att alla bär uppvaknandet inom sig, vilket genomsyrar den mahayanska buddhismen, vilket jag kommer gå igenom lite längre fram. Jacobsen (2002, s. 112-113) påtalar att en buddha innebär mer än bara någon som nått egen upplysning utan som också känner medkänsla gentemot andras smärta, trots att han är immun mot lidandet. Att leva ett rättfärdigt liv är det samma som att leva för andra. Detta var en viktig del av den sanning som buddha fick kännedom om under bodhitrådet. Jacobsen (2002, s.116) nämner att Buddha flitigt framställs som luftburen eller uppvisande utav andra magiska talanger. Jacobsen (2002, s.102-103) belyser den buddhistiska etik som Buddha skapade.

Viktiga punkter som skall följas är: inte ljuga, ej döda, avstå från sexuella begär, avstå från droger och ej stjäla. Munkarna gillar helst att vara vegetarianer även fast det inte specifikt uttrycks inom buddhismen.

3.1.2 Dalai Lama

Laird (2006, s.36-39) belyser att tibetanerna härstammar från bergen och att de är omringade av glaciärslipade bergstoppar. Tibetanerna var ett nomadfolk och det var här i en by som den nuvarande Dalai lama föddes. Laird (2006, s.274) nämner att den nuvarande Dalai lamas föräldrar var vanliga tibetanska bönder. Gruppen som sökte efter Dalai lamas reinkarnation hittade efter nästan två års letande en pojke vid namn Lhamo. Laird (2006, s.278-279) påpekar att barnet kände igen ledaren i gruppen och därav startade den process som bekräftar att barnet är den nya Dalai lama. Ett flertal föremål som tidigare tillhört den bortgångna Dalai lama, samt andra liknande ting som ej tillhört honom, lades framför pojken. Varje gång valde Lhamo det objekt som tidigare tillhört Dalai lama och selekterade bort de falska utan någon tvekan. Lhamo var det första barnet som testats som klarade av provet och genom detta visste de att han var reinkarnationen av Dalai lama. Laird (2006, s.280) påtalar att munkarna tog med sig pojken först efter att en lösensumma utkrävts av krigsherren Ma Bufang. Detta försinkade resan med nästan två år, men till slut kom han iväg för att få sin träning. Laird (2006, s.284) nämner att ett par månader efter Lhamos ankomst till Lhasa, blev han rakad på huvudet och blev iklädd munkklädsel. Laird (2006, s.99) nämner att munkklädseln är en gul mantel utan ärmar. Han fick det nya namnet Jampel Ngawang Lobsang Yeshe Tenzin Gyatso men blev senare känd som endast Tenzin Gyatso. Laird (2006, s.285-286) benämner att Tenzin Gyatso tillbringade mycket tid med den ålderdomliga munken Taktra Rinpoche istället för regenten vilket var den högste handledaren. Det tog den unge Dalai lama drygt två år innan han lämnade sitt munklöfte.

De individer som blev Dalai lamas vänner var de lägre stående munkarna. Så gott som alla var dessa var vuxna män. Det hela utspelade sig tack vare att Dalai lama var avskuren från familjen samt andra barn. Enligt Laird (2006, s.287-288) var det speciellt munken Ponpo som blev hans närmsta vän inne i klostret. Han var köksföreståndare och hade varit vid Dalai lamas sida sedan han kom till Lhasa. När Ponpo gick bort så grät Tenzin Gyatso och blev djupt rörd. Detta var något han inte ens gjorde vid sin mors bortgång vilket påvisar vilken betydelse munken Ponpo haft för Dalai lama. Laird (2006, s.289) påpekar att efter sin väns

bortgång kände Tenzin Gyatso sig ensam ibland och att han var fast i ett sorts själsligt av fängelse.

Sach (2007, s.156) nämner att Tibet blev invaderat 1949 av kinesiska styrkor. Jacobsen (2002, s.254) skriver att det var den unge och nyutnämnde ledaren Dalai lama som ledde oppositionen mot Kina. Laird (2006, s.323-325) beskriver att han hade en jobbig väg framför sig. Han ville lösa situationen på ett fredligt sätt som han alltid gjort. Laird (2006, s.89) påpekar att Dalai lama hade blivit lärd i de mahayansk buddhistiska tankarna kring ahimsa, icke-våld, då detta var/är den typ av buddhism som utövas i Tibet. Laird (2006, s.315) belyser att efter att ha försökt förhandla med Kina och gjort flera försök att få andra länder att ingripa resulterade detta i att Tibets ledare Dalai lama flydde landet söderut 1959 till Indien och har levt i exil sedan detta. Han har försökt återfå sitt gamla land från Kina men diskussioner pågår fortfarande. Jacobsen (2002, s.254) benämner att Tenzin Gyatso har framhävt att buddhismen är en fredlig religion där just ahimsa är ledande. Laird (2002, s.211) menar att en anledning till att Dalai lama och den tibetanska buddhismen är så populär är tack vare den kinesiska invasionen som medförde ett uttågande av många religiösa mästare. Laird (2002, s.256) tar även upp buddhismens miljöetik där Dalai lama förespråkar beskyddandet utav miljön. (Laird, s.353) anser att Dalai lamas böcker som till exempel *Lycka! En handbok i konsten att leva* från 2008 är bästsäljande och läses runt om i världen.

3.2 Meditation

Jacobsen (2002, s.106-108) nämner att buddhistisk meditation består av förening av djupmeditation (samatha) och insiktsmeditation (vipasyana). Insiktsmeditationen är beroende utav djupmeditationen där individen samlar tanken i en punkt som sedan mynnar ut i dhyana, fyra olika stadier utav djupmeditation. Den vanligaste positionen under meditation är lotusställningen och denna förekommer i de flesta varianter av meditation. Det finns åtta olika faser utav djupmeditationen:

- Första: Lidande och orena tankar så som likgiltighet och ovilja dämpas
- Andra: Här finner individen tillfredsställelse och lycka. Mentala processer har upphört.
- Tredje: Glädje förnimmelsen har slutat att existera.
- Fjärde: Alla känslor har upphört. Individen kan erfara magiska förmågor så som att minnas tidigare liv eller vara på flera ställen samtidigt. Enligt Prebish och Keown

(2006, s.23) så minns inte den nuvarande Dalai lama specifika detaljer från någon av hans tidigare reinkarnationer och det enda sättet att kunna göra det är att stiga in i förändrat tillstånd. Detta kan göras genom meditation.

- Femte: Den gränslösa rymden. Det råder tomhet.
- Sjätte: Ändlösa medvetandet. Medvetandet anses vara oberoende av kroppen.
- Sjunde: Förnekelse av materien i medvetandet och rummet.
- Åttonde: Dualism övervinns.

Jacobsen (2002) nämner att målet med buddhistisk samt hinduisk yoga (som jag kommer nämna längre fram) är att utveckla kunskap kring koncentration. Det slutgiltiga målet med meditationen är att lösgöra sig från beroende och okunnighet. Jacobsen (2002, s.109) skriver att insiktsmeditationen innebär att individen är uppmärksam på kroppens aktiviteter, känslor, tankar etc. Den mediterande blir uppmärksam på om begär, hat etc. är inblandade, hur de olika skandhas fungerar. Skandhas är de fem funktioner/aspekter, materia, känsla, varseblivning, mentala formationer och medvetande som utgör den kännande varelsen. Slutmålet för denna buddhistiska meditation är att inträda och förbli i känslornas upphörande.

3.2.1 Tantrismen

Robinson och Johnson (1982, s.91) benämner att tantrismen härstammar från mahayanabuddhismen. Detta överensstämmer med Jacobsen (2002, s.179) som även påpekar att tantrismen är en form utav mahayanabuddhismen men anses av flera som en tredje inriktning inom buddhismen. Jacobsen (2002, s.185) påpekar att några av de former som finns inom tantrismen menar att alla har både en manlig och en kvinnlig sida. Uppvaknandet eller upplysningen kopplas då till den andra sidans uppvaknande. Varje individ har en subtilkropp fylld med kanaler, där den högra sidan är manlig och den vänstra kvinnlig. I centrum förenas dessa två i konsensus. ”Dessa ådror går genom cakras, de energicentrum som ligger lodrätt efter varandra i rät linje från huvudet ned till underlivet. Olika riktningar räknar med olika många energicentrum. Dessa energier skall bringas samklang och till förening högst uppe på huvudet. Efter en sådan upplevelse blir man en siddha” (Jacobsen 2002, s.185). En siddha är enligt Jacobsen (2002, s.180) en som realiserat sin kropp som det fullkomliga och har åstadkommit mahasukha (universums väsen). Jacobsen (2002, s.187) nämner även att tantrismen lägger stor vikt vid magiska och transcendentala skickligheter. Anskaffandet av dessa förmågor är en av komponenterna i uppvaknandet. Enligt Samuel (2012) så sker praktiseringen av tibetansk tantra oftast med en lärare eller en guru.

3.2.2 Zenbuddhism

Jacobsen (2002, s.47) påpekar att Zenbuddhismen är allmänt spridd i Östasien. Jacobsen (2002, s.202-203) poängterar att zenbuddhism (japansk) eller chanbuddhism (kinesiskt) är en form som förenar sittande meditationsträning med dialog mellan lärare och adept. Den sittande positionen som används är lotuspositionen enligt Sach (2007, s.161). Just lotusställningen är något som förekommer i alla former utav de nämnda meditationerna (Sach 2007, s.175). Sach (2007, s.160) nämner att zenbuddhismens träning handlar om självförverkligande, att vakna upp och nå den fullständiga sanningen om verkligheten. Det handlar om förståelse kring verkligheten, vad som finns och inte sådant som är påhittat av sitt ego eller rädsla. Jacobsen (2002, s. 205) säger att soto-zen, som är en inriktning inom zenbuddhismen i Japan, anser att: ”Eftersom människan redan är buddha, är buddha ingenting man skall uppnå”(Jacobsen 2002, s. 205). (a.a s.206) nämner några särdrag i japansk buddhism. En av de punkter som skiljer sig åt är: giftermål bland munkar.

3.2.3 Hinduisk Yoga

Jacobsen (2004, s.255) anger att indisk yoga är en form som senare vidareutvecklades till buddhismen. Detta med härledning av att Buddha fick lära sig yoga konsten av flera olika lärare. Buddha lade till mycket av det han senare lärt sig i buddhistisk meditation. Syftet med indisk yoga samt buddhismen är upphörandet av den sanningslösa lärdomen. Jacobsen (2004, s.218) påpekar att hinduismen också använder begreppet cakra i kundalini-yoga där de blandat tantrismen och shaktismens gudinnebegrepp (en av de tre stora inriktningarna inom hinduismen där det gudomliga är kvinnligt). Även här menar de att kroppen har en dold och knappt märkbar del innehållandes energicentra benämnda cakraer. De sammanfogas med varandra av små ådror (nadier). Inne i dessa ådror strömmar en egenartad energi. Ett annat av hinduismens yogasystem är enligt Jacobsen (2004, s.256) layayoga som innebär rengöring av den dolda kroppens kanaler. Syftet med detta är att väcka kundalini-kraften (den kvinnliga kraften). Även hathayoga, ett av hinduismens förnämsta yogasystem, går ut på att rensa kroppens kanaler. Jacobsen (2004, s.257) påvisar en bild där finns sju olika cakra delar inne i den subtila kroppen.

- Muladhara, basen av ryggraden (jord).
- Adhithana, reproduktions området (vatten).
- Manipura, naveln (eld).
- Anahata, hjärtat (luft).

- Visuddha, halsen (rymd/ ether).
- Ajna, pannan/tredje ögat (alla).
- Sahashara, hjässan (alla).

Chakrasystemet är något som både Criser (2012) och Hunt (2013, s.18-41) belyser närmare och anger även vad de står för. Muladhara: Detta är den första chakran och har kulören röd. Baschakran är förknippad med överlevnad, stabilitet och maskulinitet. Den får oss att känna säkerhet. Ett annat kännetecken är fysisk styrka. Något som kan störa eller blockera denna del är rädsla av något slag. Adhithana: är den andra chakran och har färgen orange. Den handlar om våra känslor och vår acceptans av förändring och beskriver en feminin natur. Utmärkande egenskaper är sexualitet och reproduktion. Personer med denna chakra är öppna för intimitet. Det som kan blockera är skuld-känslor samt att inte vara öppen mot andra. Manipura: är den tredje chakran och har en gyllene gul färg. Den uttrycker viljestyrka och självförtroende och har en maskulin natur. Individer med stark manipura chakra kan leda andra. Något som kan blockera är dåligt självförtroende samt att en person inte känner sig värdig. Personer med för mycket av denna chakra är översittare som har aggressionsproblem. Anahata: är den fjärde chakran och har kulören grön. Kännetecken för denna är kärlek till andra och dig själv samt medkänsla och vänlighet. Något som kan blockera detta är sorg och kan få en att känna sig kall och avlägsen. Visuddha: är femte den chakran och har färgen blå. Sanningstalande är ett attribut inom denna chakran. För att kunna öppna upp denna del måste en individ kunna prata om sina djupaste hemligheter och känslor. Blyghet är en orsak till att chakran kan bli blockerad. Ajna: är den sjätte chakran och innehar nyansen indigo. Chakran manifesterar sig genom insikt och kan bli hindrad av hallucinationer eller illusioner. Sahashara: är den sjunde och sista chakran och har nyansen violett. Attributen är visdom och vetande samt upplysning. Det är här en person får kontakt med den universella livskraften.

3.3 Varnasrama-systemet

Rodrigues (2006, s.57) påpekar att det hinduiska samhället består av fyra grupper. Jacobsen (2004, s.106) berättar att hinduismen innehar varnasrama-systemet som är ett klasssystem. Den är strukturerad i en hierarki där de olika klasserna är indelade. Längst upp i hierarkin och den mest betydande är Brahminerna – präster. Sedan kommer krigarklassen - Kshatriya, hantverkare, jordbrukare och handelsklassen - Vaishya och sist tjänarklassen - Shudra. Varje

klass i systemet har sina uppgifter som gör att samhället kan fungera i harmoni. Jacobsen påpekar att prästen ska föra vidare Veda skrifterna till folket och garantera gudarnas bevågenhet genom att skänka till dem å andras vägnar. Krigaren ska försvara folket genom självträning i bruk av vapen. Bonde – och köpmansklassen ska ha hand om boskap, driva lantbruk, handel och utlåning av pengar, medan tjänarklassen ska vara till nytta för de högre stående klasserna så de kan framställa det de ska. Generellt kan en person inte byta klass utan det sker oftast vid giftermål. Smith (2003, s.34) nämner att detta medför att personerna inom varje kast måste leva ett bra liv och producera bra karma så att de kan återfödas till något bättre vilket också nämns av Jacobsen (2004, s.108). Jacobsen (2004, s.107) nämner att kastsystemet vilar på kontrasten mellan rena och orena kaster. Brahmanerna är högst upp i hierarkin och därav de renaste medan tjänarklassen är den minst rena. Under dessa kaster finns den orena klassen som i modern tid kalla för daliter. Dessa står utanför varnasramasystemet även fast det nu för tiden är emot lagen att förklara någon står utanför klasssystemet.

3.4 Gudaliknelser

Schreiber (2004, s.26) nämner de gudar som var viktiga inom den vediska offerkulten. Enligt Jacobsen (2004, s.86) så är Indra den populäraste guden inom vedisk religion. Denne är den störste guden och karakteriseras som krigs- och åskguden. Jacobsen (2004, s.89) nämner att Agni är en annan av de vediska gudarna. Denne är eldguden och är ofta sammankopplad med offerelden. Schreiber (2004, s.26-27) berättar att Vishnu var en av de lägre stående gudarna inom de vediska traditionen men som på mitten av 1000-talet blev en av hinduismens viktigaste gudar. Den vediska guds traditionen övergavs och istället uppkom den nuvarande där Vishnu, Shiva och Shakti är de mest framstående.

Jacobsen (2004, s.133) påpekar att ibland kan gudar anta en mänsklig form och detta kallas då avatar. Ordets betydelse är att stiga ner. Smith (2003, s.142) påpekar att en gud som ofta kommer till jorden och antar en avatar-form är Vishnu som gör detta för att bekämpa ondska. Schreiber (2004, s.62) påpekar att två av Vishnus mest populära avatarer är Rama och Krishna. I det långa loppet så är Vishnus nedgång till jorden meningslös, då människan inte ändrar sig. En annan av de stora gudarna inom hinduismen är Shiva, som enligt Jacobsen (2004, s.176) är en vänlig gud men som även har andra sidor också. Smith (2003, s.140) beskriver Shiva som förstöraren. Denne är eldguden. Jacobsen (2004, s.183) menar att en karakteristisk attribut hos Shiva är dennes tredje öga i pannan. Med detta öga kan Shiva,

enligt Smith(2003, s.141), skjuta en eldstråle när denne blir förargad. Den som blir träffad av strålen blir till aska. Jacobsen (2004, s.203) påtalar att den tredje stora inriktningen i hinduismen är Shaktismen och baserar på gudinneträdioner. Shaktismen vilar på tron av Shakti som den viktigaste gudomliga principen som består av kvinnlig kraft.

3.5 Mahayana Buddhismen

Jacobsen (2002, s.13) nämner att mahayanabuddhismen uppehåller sig till största del i Japan, Kina och Tibet. I de två förstnämnda är det en vidareutveckling av buddhismen som råder. I Tibet så är det den tantriska formen av mahyanabuddhismen som är mest utbredd samt andra former utav mahayana buddhismen som är mer eller mindre stora. Något som gör att mahayanabuddhismen skiljer sig från theravadabuddhismen är enligt Jacobsen (2002, s.148-150) bodhisattva-idealet istället för theravadas arhat-ideal. Detta innebär att upplysningen är till för alla och inte enbart begränsat till munkarna. Alla kan bli uppväckta. En bodhisattva stannar kvar på jorden för att hjälpa andra att uppnå samma sak. Jacobsen (2002, s.154) påpekar att detta emellertid ledde till att individerna blev tvungna att bege sig utanför klostret och uppvisa omtänksamhet mot andra, vilket medförde att bodhisattvorna ansågs vara bättre än arhaterna. Jacobsen (2002, s.228) nämner Tara som en känd bodhisattva. Tara var en kvinnlig bodhisattva och vördas främst inom den tibetanska buddhismen. Hon står för medkänsla och omsorg. Hon är också en fulländad kvinnlig buddha.

Page (2004, MPNS Vegetarianism) nämner att i en av mahayanabuddhismens mest betydande texter, *Mahaparinirvana Sutra*, så avger Buddha sina sista anvisningar angående vegetarianism där han förklarar att hans anhängare ej skall äta kött och fisk. Även vegetarisk mat som blivit rörd av kött skall sköljas noga. Page (2004, MPNS Vegetarianism) påpekar även att munkar som blir erbjudna mat med kött i får ej plocka bort enbart köttet utan måste i så fall avisa hela måltiden. Page (2004, MPNS Vegetarianism) berättar även att Dalai lama ofta talat med stor entusiasm till fördel för vegetarianism och förespråkar alltid detta när ämnet uppkommer. Buddha var med stor säkerhet vegetarian då han inte skulle blivit respekterad i Indien när han tränade där. Page (2004, MPNS Vegetarianism) påpekar att i *Lankavatara Sutra* så påtalas det att inom mahayanabuddhismen så är den drivande faktorn mot upplysning/uppvaknande voluminös medkänsla. Empati mot alla livsformer förespråkas

vilket inkluderar även hungriga spöken/vålnader. De som varit giriga i livet riskerar att återfödas som just spöken, eller rättare sagt hungriga spöken eller vålnader.

3.6 Yin och Yang

Kohn (2008, s.67) nämner att den absolut grundläggande kosmologiska indelningen inom kinesisk religion är krafterna yin och yang. Dessa är oftast presenterade med kulörerna svart och vit, där den ena sidan är svart och den andra vit med en prick i varje halva med den motsatta färgen. Kohn (2008) påpekar även att yin och yang systemet baseras på sambandstänkande hos människor. Yin och yang associeras nuförtiden med olika saker så som ”ljus och mörkt, starkt och svagt, himmel och jord, man och kvinna och så vidare”(kohn 2008, s.67). Båda aspekterna, yin och yang, är lika viktiga. De har olika roller men fungerar i samband och kan inte vara utan varandra. Skulle en av dem försvinna så skulle det råda kaos. Kohn omnämner även dessa två krafter är vilka är uppdelade i fem olika stadier ”mindre yang – större yang – yin/yang – mindre yin – större yin”(Kohn 2008, s.68). Varje del av dessa fem stadier har också tilldelats ett av de fem elementen: trä, eld, jord, metall och vatten. Dessa kinesiska element är inte fasta ämnen utan de är energier som skapar balans i världen. Kohn(2008, s.69) nämner att de är alla beroende av varandra men varje del kontrollerar en annan del så att det kan råda harmoni.

4. Resultat

I denna del av studien kommer de inslag från buddhism, hinduism och andra österländska religiösa traditioner av den första säsongen av Avatar: The Last Airbender beskrivas. Den är indelad i tre böcker. Efter att ha tittat på alla avsnitt fann jag olika teman som tolkades ur materialet. Tidsangivelserna i resultatet hänvisar till var i avsnitten materialet finns. Tjugosex avsnitt har valts bort då de ej innehöll några religiösa eller kulturella aspekter som kunde belysas.

4.1 Bok ett: Vatten

Avsnitt ett: Redan en minut in i introt nämns det att avataren skall rädda världen (Avatar, Vishnu) 09.00 - Aang hittas utav Katara och hennes bror Sokka. 15:30 - eldprinsen Zuko säger att avataren är den sista luftböjaren (Dalai lama, Avatar). De befinner sig i södra Vattenriket (klassystem).

Avsnitt två: 13.45 Aang (huvudkaraktären) benämns som avataren för första gången, och att Katara och Sokka fann avataren Aang utav en anledning, att det var menat för dem att hitta honom (Avatar, Dalai lama). 14.20 – Aang blev uppfostrad utav munkar (Dalai lama). 21.00 – Aang nämner själv att han inte ville vara avataren som måste bemästra alla elementen i rätt ordning. Vatten, jord, eld och luft (elementen).

Avsnitt tre: 06.10 – Södra lufttemplet syns första gången och det ligger uppe bland bergen. Katara och Sokka är de första utbölningarna att besöka ett lufttempel. Aangs klädsel liknar traditionella munkars, röd/orange och gula färger samt rakat huvud (Tibet, Dalai lama). 08.35 – Aang förklarar att en varelse skall leva i nuet. 12.10 – Aang ser statyer utav de tidigare avatarerna, hans tidigare liv. Livscykeln påvisas, vatten – jord- eld- luft (meditation, Dalai lama). 12.27 – när avataren dör så återföds han i nästa element i cykeln (Dalai lama, Avatar). 12.50 – Aang förklarar att han känner till de andra avatarerna men vet inte hur utan han bara gör det (Dalai lama, meditation). 15.15 – Agni-Kai nämns för första gången, som är en duell till döden egentligen men det händer aldrig i serien att någon dör utav detta. Vi får även reda på att Zuko fått sitt ärr från en Agni-kai med sin far Ozai (Agni, eldguden). 16.00 – Aangs tränare, munken Gyatso visas i en tillbakablick (Dalai lama, Ponpo). 17.00 – Aang blir upprörd då han ser munken Gyatsos lik (Dalai lama, Ponpo).

Avsnitt fyra: 02.20 – Kvinnor är bättre på att sy byxor och män är bättre på att jaga/jakt samt slåss. Det är den naturliga ordningen på saker och ting(kultur) 06.08 – avatar kyochi uppenbarar sig. Hon var en kvinnlig avatar och en av Aangs förra liv(Dalai lama).

Avsnitt fem: 07.50 – Aang äter ej kött, vegetarianism hos avataren påvisas för första gången(Vegetarianism). 17.00 – en typisk luft börjar teknik, att undvika och undgå. Vill inte skada någon, fredlig lösning(ahimsa).

Avsnitt sju: 06.02 – avataren är den stora bryggan mellan andevärlden och den mänskliga(Buddha, meditation).10.00 – Aang vill inte slåss mot andeväsendet/ andemonstret utan vill sköta det på ett fredligt sätt(ahimsa). 22.00 – avataren skötte slaget mot monstret på ett fredligt sätt genom att påpeka att allt har sin gång, naturen kommer att fixa sig(ahimsa).

Avsnitt åtta: 17.00 – Aang påträffar den förra eldavataren Roku genom insikt i sig själv(Dalai lama, meditation). 20.10 – Roku är en del utav Aang(Dalai lama).

Avsnitt elva: 02.04 - Aang fungerar som ”freds” medlare och påpekar att det tillhör ett vanligt dagsarbete för avataren(Vishnu, avatar, Dalai lama). 04.05 – två olika klasser i de olika stammarna. Gan Jin stammen är mer sofistikerad medan Zhang stammen är lägre stående(varna systemet).

Avsnitt tolv: 09.00 – tillbakablick till när fem munkar berättar för Aang att han är den nya avataren. De visar fyra leksaker för Aang som han valde bland tusentals andra när han var mindre. De fyra som han valde var de fyra avatar relikerna som tillhört andra avatarer, hans gamla liv alltså. Munkarna skulle berättat för Aang att han var avataren vid sexton års ålder egentligen men där var farliga tecken vilket gjorde att de kände sig tvingade att berätta i förtid. Aang flyr från klostret för att han inte vill vara avataren(Dalai lama processen, Exil). 13.50 - Tillbakablick till Agni-kai duell mellan Zuko och han far. Zuko väljer att inte slåss vilket resulterade i hans ärr i ansiktet(Agni guden). 22.45 – avataren Aang påpekar själv för första gången att han ej äter kött(vegetarianism).

Avsnitt fjorton: Aang och Katara delar ett paraply som är romantiskt i japansk kultur.

Avsnitt femton: 14.30 - Aang berättar att han varit självisk och kan inte bli litad på då han gömt en karta från Katara och Sokka som leder till deras far. De blir besvikna. Aang känner skuld känslor och ångrar sig(karma, Buddha, Dalai lama). 21.20 – Aang kärlek gentemot Katara syns för första gången(zoto-zen buddhism).

Avsnitt sexton: 12.00 - lite genomgång av elementen. Vatten är kallt och lugnande, jorden är stadig och stabil, eld är levande och andas samt växer(elementen). 14.19 – Aang måste lära sig återhållsamhet, annars förstör han allt inklusive det han älskar(meditation). 17.20 – Vatten ger helande och liv medan eld ger förstörelse och lidande/smärta. Aang försöker lära sig eld innan han är redo för det vilket resulterar i att han skadar Katara och sig själv(elementen). 22.40 – Katara läker Aangs sår och visar vattnets helande kraft(elementen).

Avsnitt sjutton: 05.00 – Norra lufttemplet ligger också bland bergen(Tibet). 11.00 – det nämns att alla har en själ/ande inom sig(mahayana buddhism).

Avsnitt arton: 09.00 kvinnor i norra vattenriket får endast använda sin vattenböjning till läkande effekt. Bara männen får slåss. Norra Vattenriket(klasssystem).

Avsnitt nitton: 17.0 – två koi fiskar, en svart och en vit(ying och yang). 19.20 – Aang mediterar i lotus position för att komma i kontakt med andevärlden(meditation). 19.45 – fiskarna bildar yin och yang symbolen(ying och yang).

Avsnitt tjugo: 10.00 – orden yin och yang nämns och hänvisas till koi fiskarna(ying och yang). 14.00 – Aang tar med Zuko så han inte skall frysa till döds, han räddar personen som försöker döda honom(Buddha, Dalai lama, fredlig). 16.00 – General Zhao försöker förstöra månen och utan månen så kommer allt i obalans vilket skulle resultera i kaos(ying och yang). 02.00 – Katara blir Aang vattentränare(Buddhas tränare).

4.2 Bok två: Jord

Avsnitt ett: 21.20 – Om Aang dör i avatar tillståndet så kommer återfödelse cykeln bli bruten och avataren kommer sluta existera(avatar, Dalai lama).

Avsnitt två: genomgående – Zuko lever inte längre som en skyddad prins utan som en flykting. Han har lämnat sitt skyddade och trygga hem för att hitta sin egen väg i livet(Siddharta Guatama).

Avsnitt tre: 20.00 - För att bemästra jordelementet måste Aang bemästra yin som är den passiva kraften(elementen, ying och yang).

Avsnitt fyra: 18.00 – Personen Huu menar att han nådde upplysning under Banyan Grove trädet. Huu påtalar att vi är alla grenar av samma träd, vi har samma rötter. Tid och död är bara illusioner(Buddhas upplysning).

Avsnitt sex: Aang träffar sin jord tränare. Han valde själv vilken tränare han ansåg vara lämpligast(buddha).

Avsnitt nio: 13.25 – Eld är makt/kraft elementet. Folk från eld nationen har lust, vilja, energi och drivkraft att uppnå vad de vill. Jord är stadga/stabilitets elementet. Folk från jord nationen är olika och starka, ihärdiga/envisa och varaktiga. Luft: frihets elementet. Luftnomader frigjorde sig från världsliga bekymmer och fann frid och frihet. Vatten: Förändrings elementet. De kan anpassa sig till många olika saker. De har en djup känsla av gemenskap(elementen). 14.25 – att ta visdom från bara ett element blir stelt och gammalt. Förståelse för andra element och nationer kommer hjälpa en att bli hel(mahayana buddhism, elementen).

Avsnitt tolv: 03.00 – Aang har släppt begäret att genast hitta sitt djur. Det kommer när det kommer(Buddha). 09.40 – Aang berättar att munkarna brukade säga att hopp är en distraktion(Dalai lama). 22.00 – Aang inser att han inte skall överge hoppet.

Avsnitt tretton: 22.00 Jord staden Ba Sin Se har en lång, gigantiskt mur som liknar den kinesiska muren(kinesiska muren, kultur).

Avsnitt fjorton: 04.00 – Ba Sin Se staden har olika delar indelat beroende på hur rik en person är eller vilken status denne innehar. Hantverkare distrikt är låg klass. Finans distriktet är medel klass. Viktigaste distriktet innehar de viktigaste personerna, de rika(varna systemet). 09.00 staden är en polis stat, folk vågar inte säga vad de vill(Liknar Kina och dess kultur).

Avsnitt sjutton: 10.47 – De styrande hjärntvättar människor som går emot den vanliga normen(Kina polisstat).

Avsnitt arton: 18.00 Zuko genomgår en förvandling då han går emot sin inre natur(Gautama).
19.00 – En guru/ själslig ledare vid östra lufttemplet vill hjälpa Aang med sitt avatar läge(Buddha).

Avsnitt nitton: 05.30 – Gurun talar om för Aang att han måste ha balans inom sig innan han kan skapa balans i världen(Buddha). 07.25 – För att bemästra avatar läget så måste Aang öppna alla chakran. Det finns olika pooler av chakras, sju stycken. Första finns i ryggradens början och är jord chakra, röd färg. Den handlar om överlevnad och är blockerad av rädsla. Andra chakran är vatten chakran: orange färg. njutning, blockerad av skuld känslor. Tredje är eld chakra i magen: guldgul färg. viljestyrka, blockerad av skam. Fjärde finns i hjärtat och är luft chakra: grön färg. kärlek, blockerad av sorg. Femte är ljud och finns i halsen: blå färg. sanning, blockerad av lögn. Sjätte är ljus chakra och finns i pannans mitt: indigo färg. insikt, blockerad av illusion. Den största illusionen är separations illusionen. Saker som ej tros hänga ihop, gör det egentligen. Vi är alla samma folk fast vi lever i olika delar av världen. Vi är alla sammankopplade, allt är kopplat. Alla element är samma. Sjunde är tanke chakra och finns i kronan av huvudet: violett nyans. ren kosmisk energi, blockerad av jordlig fastsättning. Både gurun och Aang sitter i lotus position medan de mediterat(chakra systemet).

Avsnitt tjugo: 15.00 – Azula nämner att den gudomliga rätten att härska är något en individ föds med.

Genom hela bok två genomgår Zuko en transformation som liknar Siddharta Gautamas.

4.3 Bok tre: Eld

Avsnitt fem: 15.40 ”Combustion man” skjuter en eldstråle ur sitt tredje öga(shivas tredje öga).

Avsnitt 6: 03.00 – Aang mediterar i lotusställning riktad mot öster(meditation, buddha). 11.00 – Förra avataren Roku gifte sig(zoto-zen buddhismen). 21.00 – Det onda och det goda är ständigt i konflikt med varandra i Zukos kropp då han är släkt med både Eld härskaren och

förra avataren Roku (ying och yang). 22.15 – Aang säger att alla är kapabla till goda gärningar, alla måste få en chans(Dalai lama, fredlig).

Avsnitt sju: 07.00 - Toph, jord böjaren och Aangs tränare, använder sig utav sina krafter för att lura till sig pengar (onda gärningar, Buddha tränare). 08.00 – Katara säger att ifall de fortsätter lura folk så kommer nått dåligt att hända (karma, dåliga handlingar). 18.00 – Katara och Toph blir fångade vilket Katara dra slutsatsen att det är tack vare de dåliga handlingarna.

Avsnitt tio: 08.00 – Aang klädsel med höger arm otäckt liknar den som Dalai lama bär(Dalai lama).

Avsnitt tolv: 08.00 – Zukos förvandling är klar, han har blivit god och vill nu hjälpa avataren(Gautama).

Avsnitt tretton: Aang blir tränad av drakar(Kinesisk kultur gällande drakar).

Avsnitt arton – tjugo (dessa avsnitt var en stor fil): 35.00 – Aang pratar med sina gamla jag för att få kunskap, avatarens jobb är att skydda mänskligheten även ifall det innebär att försaka munkarnas fredliga livsstil(meditation, Dalai lama). Agni-kai duell mellan Zuko och hans syster prinsessan Azula(Agni) 1.20.00 - Aang besegrar eldhärskaren på ett ”fredligt” sätt. Han dödar inte honom utan tar bort härskares krafter(ahimsa). 1.30.00 – Aang kysser Katara och de blir ett par(zoto-zen buddhism).

5. Diskussion & analys

Denna studie tillkom genom att jag kombinerade min religionsutbildning med en av mina hobbies. För att bäst belysa fenomenet kring användandet av religion inom populärkultur så valde jag en animeserie som jag antog skulle innehålla en mängd buddhistiska samt hinduiska aspekter. Utöver detta började jag också kontempera beträffande fler kulturella inslag. Detta resulterade i min frågeställning:

- Vilka inslag från hinduism, buddhism och andra österländska religiösa traditioner finns att hitta i animeserien Avatar: The Last Airbender?

Litteraturen som jag använt fördjupade mina kunskaper kring buddhismen samt hinduismen. Jag var delvis förberedd på hur många religiösa aspekter jag skulle finna i serien men blev lite smått överraskad av hur mycket det var. Jag har valt att inte ta med allt då detta skulle göra uppsatsen för voluminös och tidskrävande. De aspekter jag valt att fokusera på i denna uppsats angående buddhistiska och hinduiska samt andra österländska religioner är:

- Religiösa personligheter.
- Meditation.
- Gudsliknelser.
- Varnasrama-systemet.
- Mahayanabuddhismen.
- Yin och Yang.

Jag valde dessa punkter för de har störst betydelse i animeserien.

5.1 Religiösa personligheter

5.1.1 Dalai Lama

En av de personer som först lyste igenom i serien var Dalai lama. Laird (2006, s.274) nämner att gruppen som sökte efter Dalai lamas reinkarnation hittade en pojke vid namn Lhamo efter nästan två års letande. Detta kan kopplas till avsnitt två 13.45 - där Katara och Sokka hittar avataren Aang av en anledning, att det var menat för dem att hitta honom. Enligt mig så är både Lhamo och avataren Aang menade att bli funna. Munkarna som hittade Lhamo påbörjade processen som bekräftar att barnet är den nya Dalai lama. Ett flertal föremål som tidigare tillhört den bortgångna Dalai lama, samt andra liknande ting som ej tillhört honom, lades framför pojken. Varje gång valde Lhamo det objekt som tidigare tillhört Dalai lama samt selekterade bort de falska utan någon tvekan. Lhamo var det första barnet som de prövat och

som klarade av testet. Därav visste de att han var reinkarnationen av Dalai lama. Detta är något som visas i avsnitt tolv i en tillbakablick där fem munkar berättar för Aang att han är den nya avataren. De visar fyra leksaker för Aang som han valde bland tusentals andra när han var mindre. De fyra som han valde var de fyra avatarrelikerna som tillhört andra avatarer, alltså hans tidigare liv.

Efter att dessa individer blivit funna så påbörjar de en resa till olika destinationer, för att erhålla kunskaper som de sedan skall använda till goda gärningar. Laird (2006, s280) nämner att munkarna tog med sig pojken Lhamo för att föra honom till munkklostret i Lhasa. Där fick han sedan träning av munkar i olika kunskapsformer. I avsnitt två får vi reda på att Aang också blev uppfostrad av munkar. I slutet av avsnitt två beger sig Aang, Katara samt Sokka ut på en resan vars destination är norra Vattenriket där Aang skall få lära sig vattenböjning. Jag anser att både Lhamos samt Aangs resa liknar varandra då de båda hittades för att sedan bege sig mot en plats där de skall motta kunskap. I första avsnittet berättas det att Aang är den sista luftböjaren och i andra avsnittet får vi veta att luftböjarna härstammar från bergen. Avataren och hans kompanjoner tar en avstickare till det södra lufttemplet som ligger uppe bland bergen. Detta kan enligt mig kopplas till Laird (2006, s.36-39) där denne belyser att tibetanerna härstammar från bergen och att de är omgivna av glaciärslipade bergstoppar. Tibetanerna var ett nomadfolk och det var i en by som den nuvarande Dalai lama föddes. Aang härstammar från luftnationen och det var i det södra lufttemplet som han blev upplärd av munkar. Detta är enligt mig nästan en kopia av den nuvarande Dalai lamas uppväxt. Båda individernas barndom tillbringades i ett munkkloster som är byggt uppe bland bergen.

Laird (2006, s.99, 284) beskriver att Lhamo blev rakad på huvudet och iklädd den typiska gula munkdräkten när denne kom till munkklostret. I avsnitt tre så är huvudpersonen Aang också rakad på huvudet då alla munkar skall vara det, samt han bär likadan gul/orange klädsel som munkarna. Laird (2006) nämner att de enda vännerna som Dalai lama hade var de lägre stående munkarna där majoriteten var vuxna män. I detta avsnitt visas även en tillbakablick där Aang bästa vän är munken Gyatso. Andra jämnåriga vill eller kan inte leka med honom då han fått reda på att han är avataren. Gyatso blir då den personen som står Aang närmst. Laird (2006, s.287-288) påpekar att Dalai lama spenderade mest tid med munken Taktra Rinpoche samt munken Ponpo som var köksmästare. Gyatso är ett av de namn som den nuvarande Dalai lama innehar. De nämnda munkarna kan liknas vid munken Gyatso, då han var Aangs närmsta vän i klostret och den han spenderade mest tid med. Både munken Ponpo och munken Gyatso

är köksmästare. När Ponpo senare avled så grät Dalai lama och blev mycket upprörd vilket även Aang blir i slutet av avsnitt tre när han ser Gyatsos lik. En annan liknelse är att både Dalai lama och Aang kände sig ensamma under en tid i klostret.

I introt i varje avsnitt berättas det att Eldnationen attackerade alla nationer och utrotade alla luftböjare. Detta ser jag som en parallell till Kinas invasion av Tibet 1949 (Sach, 2007, s.156). Tibet blev inte ”utrotat” utan mycket försvagat och många kineser bosatte sig där för att utgöra majoriteten av Tibets folk. Jacobsen (2002, s.254) påtalar att samtidigt blev Dalai lama utnämnd till Tibets ledare vid femton års ålder men efter några år så tvingades han fly landet för att leva i exil i Indien. Detta kan kopplas till avsnitt tolv där Aang får reda på att han är nästa avatar, redan i tolv års ålder, då munkarna fruktar att något ont skall hända. Som följd av detta flyr Aang från klostret. Laird (2006, s.315) nämner att Dalai lama sedan sin exil försökt finna en fredlig lösning på konflikten och återfå sitt land från Kina. Något som är genomgående i serien är att Aang försöker lösa den konflikt, eller det krig, som Eldnationen påbörjade, på ett fredligt sätt. Både Dalai lama och Aang påtalar ahimsa, vilket genomsyrar alla de handlingar som dessa två individer utför. Den största akten av icke-våld som Aang gör är när han besegrar eldhärskaren i sista avsnittet av bok tre. Istället för att döda honom, som han kom till insikt med, så ändrar han sig i sista sekunden och drar istället ut den magiska kraften från Ozais kropp. Den sista liknelsen är att Aangs klädsel i bok tre, med höger arm otäckt, liknar den som Dalai lama bär vilket visas i avsnitt tio, bok tre. Enligt mig så har både Dalai lama och Aang påtalat att alla är kapabla till goda gärningar, alla måste få en chans. Dalai Lama har inte antytt att Kina handlat fel eller att ett hämndbegär infinner sig. Detta gäller även Aang. Både Kina och eldhärskaren Ozai borde få en chans att bättra sig. En viktig aspekt som skiljer Aang från Dalai lama är kärlek eller rättare sagt ett förhållande. Dalai lama lever ett liv i celibat medan Aang i sista avsnittet blir tillsammans med Katara och kysser henne. Enligt mig kan skaparna ha tagit del utav zoto-zen inriktning här då munkar inom denna del av buddhismen får gifta sig.

5.1.2 Buddha

En annan känd individ som påverkat serien är Siddhartha Guatama eller Buddha som han senare i livet blev känd som. Jacobsen (2002, s.26-7) påpekar att Gautama inte är den första Buddhan utan han brukar anses vara den senaste. Som jag nämnt ovan så började Buddhas liv för många tidsperioder sedan. Redan i andra avsnittet i bok ett träffar Aang på statyer av de

tidigare avatarerna, hans tidigare liv. Han återföds som avatar i livscykeln vatten-jord-eld-lust och när avataren går bort så kommer han återfödas i nästa element. Aangs återfödelse är något som stämmer överens med både Dalai lama samt Buddha. Enda skillnaden mellan Dalai lama och buddha är, som Jacobsen (2002 s.30.) beskriver, att den sistnämnda residerar i Tusita himmeln vilket den andra inte gör. Ytterligare en detalj som är genomgående i serien är att Aang utför osjälviska handlingar vilket är något som stämmer överens med jatakaberättelserna kring Buddha. När Siddharta Gautama lämnade sitt hem och valde asketlivet så rakade han huvudet samt tog på sig munkarnas traditionella gula klädsel. Även här ser vi likheten till avataren i anime-serien samt när Zuko klipper av sin hästsvans, i början av bok två, och blir kal på huvudet. Skaparna har verkligen gjort Aang till en blandning av Dalai lama och Buddha.

Enligt mig kan även Aangs liv knytas till Buddha genom att han följer de ordningar som Buddha förbjöd och godkände. Han exkluderar de fem förbuden: våld, stöld, lögn, sexuellt umgänge och onykterhet. Jacobsen (2002, s.58) benämner att självcentrerade gärningar leder till sämre karma och bra gärningar mynnar ut i god tillvaro. I avsnitt femton i bok ett så utför Aang en självisk handling och bryter även mot förbudet att ljuga då han ljög för sina vänner. Detta resulterar i att han ångrar sig och känner skuld känslor, dålig karma helt enkelt. Även Buddha förespråkade ahimsa vilket innebar att en individ måste vara skonsam och tillmötesgående mot allt och alla och den som bröt mot denna regel, skulle få sota för det. Som jag redan nämnt tidigare så var Aang en anhängare av icke-våldet, då detta var något som munkarna lärde honom. I serien så har avataren flera olika tränare och en guru, för att lära sig de olika elementen samt avatar-tillståndet. Dessa tränare valde han själv då han ansåg att de var de bästa. Detta kan kopplas till Prebish och Keown (2006, s.33) som säger att Buddha reste runt i Asien, speciellt Indien, och sökte upp flera olika tränare och gurus. Aangs tränare genom serien är Katara – vatten, Toph – jord, Zuko – eld och Gurun är avatar-tillståndets tränare. Det som skiljer Buddha och Aang är tidsperioden som det tar för dem att uppnå sina träningsmål. Enligt Armstong (2002 s.104-105) så tar det flera år för Buddha medan Aang klarade av det på ett år.

I avsnitt fyra i bok två får vi reda på att karaktären Huu har uppnått upplysning under ett bodhitråd vilket animeskaparna tagit från berättelserna om Buddhas liv. Armstong (2002 s.106) beskriver att Buddha uppnådde sin upplysning under just ett bodhitråd. Efter detta så blev Buddha en förebild för alla buddhister och han lärde sig av sina tidigare misstag

(Jacobsen,2002, s.56-57). Även här ses en koppling till avataren i serien där han begår sina misstag genom att ljuga, försöker lära sig eldtekniken för tidigt och så vidare, men även han lär av sina fel. Alla människor kan göra fel och det spelar ingen roll ifall du är en Buddha eller president, vi är bara mänskliga. Det viktiga är att vi lär oss av våra misstag och går vidare, vilket serien indikerar. Jacobsen (2002) menar även att upplysningen inte är det absolut viktigaste, utan en Buddha måste även känna medkänsla vilket vi får erfara utav Aang genom alla avsnitt. Både Buddha och Aang lever ett liv där de finns till för att hjälpa andra. Buddha ville hjälpa andra att uppnå samma sak som han gjort medan Aang vill skapa fred mellan nationerna och hjälpa utsatta människor. En annan aspekt som Jacobsen (2002, s.116) nämner är att Buddha ofta gestaltas som luftburen eller med andra magiska talanger. Detta är något som stämmer in på avatar-karaktern då han är en luftböjare. Han kan manipulera luften för att flyga eller försvara sig vilket är en magisk kraft. Just aspekten magiska krafter kan kopplas till det Jacobsen (2002, s.187) nämner angående att tantrismen lägger stor vikt på magiska och transcendentia skickligheter.

Siddharta Gautama levde ett helt annat liv innan han valde asketlivet och blev den sista Buddhan. Han levde ett tryggt och stillsamt liv i överflöd enligt Jacobsen (2002 s.30-34) vilket liknar karaktären eldprinsen Zukos liv. Gautama valde att lämna denna tillvaro efter han insett att han levt i en illusion, en illusion skapad av sin far. Han bröt med sin familj och gick sin egen väg. Från avsnitt ett till tjugo i bok två så genomgår Zuko samma transformation som Gautama gjorde. Han valde att ge sig av från sin familj för att hitta sin egen väg och inte leva det liv som hans far förespråkade. Resultatet blev i slutligen att han blev Aangs eldtränare, från att ha varit antagonist till att bli en av de goda. Här ser vi ett exempel på att alla kan förändras och göra goda gärningar. Alla borde få en chans att ändra sig och lära sig utav sina misstag vilket är något som Aang påtalar genom seriens gång. Det är även något som Dalai lama förespråkar i förhandlingarna med Kina.

5.2 Meditation

Meditation förekommer under hela seriens gång och det är främst Aang som utför meditationen. Exakt vilken meditation som används framkommer inte vilket resulterat i att jag kommer göra kopplingar till flera olika.

Ett exempel är avsnitt sex i bok tre när han sitter och mediterar i lotusställning vänd mot soluppgången i öster. Enligt mig kan detta kopplas när Buddha satt i asanaställning under bodhiträdet där även han var vänd mot öster (Armstrong, 2002 s.106). Detta kan vara en variant av djup- och insiktsmeditation, då det var den typen av meditation som Buddha genomgick under bodhiträdet. Aang kommer i kontakt med sitt förra liv som avatar Roku vilket återspeglar honom under sin ungdom och varför kriget uppkom. Här kan det röra sig om fjärde stadiet inom djupmeditation. Prebish och Keown (2006, s.23) påpekar att enda sättet för Dalai lama att komma ihåg sina gamla liv är genom meditation. Just kontakten med sina gamla liv är något som Aang gör genom hela serien, mestadels med sitt förra liv men även med andra avatarer. I åttonde avsnittet i bok ett så träffar han Roku för första gången genom meditation och insikten om sig själv. Men målet med den största delen av denna meditation som visas i serien är nog enligt mig koncentration och att lära sig handskas med sina känslor, vilket är en betydande aspekt inom buddhistisk meditationen.

En form av meditation som nästan är kopierad är layayoga samt hathayoga, där personen skall rena sin kropp och öppna de olika chakras. Chakras förekommer även i den buddhistiska tantrismen och i avsnitt nitton i bok två så träffar Aang en guru som hjälper honom att öppna sina chakras och få tillgång till avatartillståndet som är en liknelse till den dolda kroppen. Jag har redan gått igenom de sju olika chakras som finns i kroppen och hur de öppnas och vad de står för samt var på kroppen de är belägna. Enligt mitt synsätt så har skaparna kopierat denna kunskap då varje chakra stämmer överens med vad jag funnit. Det som stämmer överens är färg, placering, utmärkande egenskaper samt vilket element som är inblandat. I serien har de blandat västerländsk kunskap, som satt färg på de olika chakras, med österländsk vetenskap. Enligt mig kan andra stadiet av djupmeditation kopplas till fjärde chakran då båda handlar om lycka eller kärlek och det blockeras av lidande eller sorg som är första delen i djupmeditationen. Insiktsmeditationen genomsyrar öppningen av de sju chakras i serien då Aang blir uppmärksam på kroppens aktiviteter, känslor, tankar etc. (Jacobsen, 2002, s.109). Skillnaden här är att Aang inte förblir i känslornas upphörande utan han väljer att ha kvar sina känslor gentemot Katara och sina andra vänner. Allt detta genomförs i lotusställningen både i serien och i verkligheten. Här kan även zen-buddhismen kopplas in då denna inriktning förenar sittande meditationsträning med dialog mellan lärare och elev (Jacobsen,2002, s.202-203). Samuel (2012) påpekar att även i tibetansk tantrism, förekommer praktisering med en lärare. Detta är första och enda gången i serien där meditation med en guru eller lärare förekommer. Något som inte nämns i serien, men som jag berört ovan är att det handlar om att

förena den manliga och den kvinnliga delen med varandra. Detta kan eventuellt ha att göra med att kvinnorna skall göra traditionella saker såsom sy kläder och inte får slåss som det nämns i avsnitt fyra i bok ett. Jag anser det anmärkningsvärt att skaparna ej valt att nämna något om den kvinnliga sidan i kroppen men då förstörs kanske den naturliga ordningen på saker och ting som påpekas i slutet av bok ett.

5.3 Varnasrama-systemet

Varje nation i serien kan kopplas till en klass inom detta system, men något som är ännu mer uppseendeväckande är att det finns klasssystem inne i klasssystemen i varje nation. Detta är något som jag kommer belysa under denna del. Jag kommer relatera mitt material till det Jacobsen (2004, s.106) nämner.

5.3.1 Vattenriket

Som nämnts tidigare så finns det fyra olika nationer. Vi kan börja med Vattenriket som, enligt mig, tillhör hantverkare, jordbrukare och fiskare som är den tredje nivån i den hierarkiska klassindelning. De är ett lugnt folk som håller sig för sig själva. I avsnitt nio i bok två så nämns det att vatten är förändrings element. De kan anpassa sig till många olika saker och har en djup känsla av gemenskap. Det södra Vattenriket består av fiskare samt krigare medan det norra Vattenriket består av de tre första grupperna i klasssystemet. Där återfinns en styrande kungafamilj vars prinsessa är en kvinnlig präst. Det finns även en krigarklass och fiskare/hantverkarklass. Det södra Vattenriket kan ses i början av bok ett medan det norra riket kan beskådas i slutet av bok ett. Kvinnornas jobb är att laga mat och sy kläder och så vidare. Den klassiska och ålderdomliga kvinnosynen.

5.3.2 Jordriket

Den andra och största nationen är Jordnationen som kan kopplas till krigarklassen då de är ett starkt folk samt den största nationen. I avsnitt nio i bok två nämns det att jord är stadgan och stabilitetens element. Folk från Jordnationen är olika och starka, ihärdiga/envisa och varaktiga. När karaktärerna i serien kommer till huvudstaden Ba Sin Se så återfinns hela klasssystemet. Detta kan ses från avsnitt tretton till tjugo i bok 2. Staden är indelat i olika delar beroende på hur rik en person är eller vilken status denne innehar. Hantverkaredistriktet som ligger längst ut tillhör den lägre klassen, Vaishya. Här kan även daliter hittas. Finansdistriktet

är medelklass som består av krigarklass (Kshatriya) samt högre handelsklass (Vaishya). Viktigaste distriktet innehar de viktigaste personerna, de rika, präster och kungen. I finans- och överklassdistriktet finns även tjänarklassen, Shudra, som tjänar de individer som bor där. Staden är en polisstat där folk inte vågar säga vad de vill och som styrs av den hemliga polisenheten Dai Li. Här drar jag en parallell till Kina eller närmare bestämt Jinyiwei som styrde under Ming dynastin. Total kontroll råder i hela staden där stadens invånare inte känner till att kriget fortfarande pågår. Utanför staden och runt om i Jordnationen finns det många bondeklasser som beskyddas av krigare. Yttre muren av Ba Sin Se liknar den Kinesiska muren, fast ännu massivare. Enligt mig så kan Jordnationen liknas vid en Kinesisk kopia rent utseendemässigt, under gångna tidsperioder haft varierande styre. I avsnitt elva träffar vi på två olika stammar tillhörande olika klasser. Gan Jin stammen är mer sofistikerad medans Zhang stammen är lägre stående. Detta är ännu ett exempel på varnasrama-systemet

5.3.3 Eldriket

Tredje nationen är Eldnationen som tillhör krigarklassen då de är starka och vill vara världshärskare. I avsnitt nio i bok två nämns det att eld är makt- och kraftelementet. Folk från Eldnationen har lust, vilja, energi och drivkraft att uppnå vad de vill. Majoriteten av riket består av krigarklassen vilken styrs av kungafamiljen som är den högsta klassen. Det finns även en prästklass som har lika mycket makt som krigarklassen men det är helt klart kungen som styr med järnhand. Eldnationen är det enda riket som innehar jämlikhet mellan könen. Även här finns en by med lägre klass, som kan ses i avsnitt tre i bok tre, som består av fiskare.

5.3.4 Luftnationen

Den fjärde och sista nationen är Luftnationen som tillhör prästklassen, då landets invånare består av munkar. En indelning av munkarna kan här också göras. De munkar som berättade för Aang att han var nästa avatar, hade lite högre status då de var äldre och besatt större kunskaper. Som tidigare nämnts liknar landet nuvarande Tibet. Invånarna av luftnationen var alla nomader som frigjorde sig från världsliga bekymmer och fann frid och frihet, vilket nämns i avsnitt nio i bok två. Vi får ta del av Luftnationen genom tillbakablickar och de fyra klostren som Aang och han vänner besöker genom serien.

5.4 Gudaliknelser

I anime-serien så finns det bara en, vedisk gudaliknelse vilket är eldguden Agni som också är kopplad till offerelden (Jacobsen, 2004, s.89). I serien nämns gudens namn i Agni-kai som är en duell till döden mellan två eldböjare. Detta får vi ta del av tre gånger under seriens gång:

- Första duellen mellan Zuko och eldgeneralen Zhao i bok ett, avsnitt tre.
- Andra gången är när vi får reda att Zuko har haft en Agni-kai med sin far i bok ett, avsnitt tre. Detta visas sedan i en tillbakablick i avsnitt tolv i bok ett.
- Tredje och sista Agni-kai är mellan Zuko och hans syster Azula i avsnitt arton-tjugo i bok tre.

Enligt mig kan Agni-kai duellen relatera till båda aspekterna, offereld och eld, hos guden Agni. Duellen vinnas genom att bränna motståndaren till döds genom eldböjning. Alltså kan detta ses som ett offer.

Den andra och mest betydande guden som vi får erfara i serien är den moderna Vishnu och inte de gamla vediska föreställningarna om honom. Genomgående i serien så nämns ordet avatar, som är huvudkaraktären Aang, vilket betyder nedstigning. Smith (2003, s.142) beskriver att Vishnu är en gud som antar flera olika avatar-former för att strida mot ondska i världen. De avatarer som är mest kända är Rama och Krishna. Genomgående i serien så bekämpar Aang den ondska som han stöter på. I introt så nämns det att avataren, Aang i detta fall, skall rädda världen vilket han också gör. I avsnitt sju så nämns det att avataren är den stora bryggan mellan andevärlden och den mänskliga. Andevärlden kan relatera till gudarna som uppehåller sig där och sedan stiger ned i Aangs kropp för att strida mot det onda, vilket tillhör ett vanligt dagsarbete för avataren, som nämns i avsnitt elva i bok ett. Den sista liknelsen som jag påvisar kommer i avsnitt arton till tjugo där det nämns att avatarens jobb är att skydda mänskligheten även ifall det innebär att försaka munkarnas fredliga livsstil. Återigen så ser vi liknelsen att avataren, Aang, lever för att beskydda alla andra människor, vilket är något Vishnu också gör. Vi ser eller hör inget angående Shakti. Det enda som kanske kan kopplas in här är när Aang skall öppna sina chakras. Går vi sedan in på den sista gudaliknelsen som är Shiva som beskrivs av både Smith (2003, s.140) och Jacobsen (2004, s.183) som eldguden samt förstöraren. Shiva innehar ett tredje öga som kan avfyra en eldstråle. Här ser vi en liknelse till ”combustion man”, som visas i avsnitt fem i bok tre, som också har ett tredje öga som kan skjuta en eldstråle.

5.5 Mahayanabuddhismen

Som ovan nämnts liknar Luftnationen – Tibet, Jordnationen – Kina och Eldnationen kan kopplas till Japan. Här kan en parallell dras till det Jacobsen (2002, s.13) nämner, att mahayanabuddhismen uppehåller sig till största del i Japan, Kina och Tibet. Enligt mig så är detta medvetet gjort då skaparna använt sig av österländsk religion och kultur, så det är bara naturligt för dem att återskapa de österländska länderna också. En utmärkande aspekt angående mahayanabuddhismen är, som Jacobsen (2002, s.148-150) nämner, bodhisattva-idealet. En bodhisattva stannar kvar på jorden för att hjälpa andra vilket är något som Aang och hans tidigare reinkarnationer gör. Ett annat exempel på att serien baseras på mahayanabuddhismen är att alla kan bli upplysta vilket vi även får ta del utav när karaktären Hui i avsnitt fyra i bok två, berättar att han blivit upplyst. Alltså är det inte bara Aang som är den upplyste utan andra kan också bli det. Jacobsen (2002, s.228) nämner Tara, som är en kvinnlig bodhisattva och anses vara uppskattad inom Tibetansk buddhism. Tara kan liknas vid den kvinnliga jordavataren Kyoshi eller den kvinnliga luftavataren Yangchen. Den förstnämnda syns första gången i avsnitt fyra i bok ett medan Yangchen endast visas i sista avsnittet i bok tre.

En annan aspekt inom mahayanabuddhismen är vegetarianism som enligt Page (2004) finns att hitta i *Mahāparinirvāna Sūtra*, där Buddhas följare ej skall äta kött och fisk. Även Dalai lama är en följare av vegetarianismen. I avsnitt fem i bok ett så får vi erfara att Aang inte äter kött. Det som bekräftar Aangs vegetariska diet är att han själv nämner det i avsnitt tolv i bok ett. Aangs diet är tagen från *Mahāparinirvāna Sūtra* och det som stryker detta ännu mer är Dalai lamas vegetarianism. Page (2004) benämner att en drivande faktor mot upplysning är stor medkänsla för alla livsformer. Även detta är ett karakteristiskt drag hos Aang som påvisar det genom hela serien, även mot det spöke som kan ses i avsnitt sju i bok ett.

5.6 Yin och Yang

Även de kinesiska religiösa aspekterna yin och yang har tagits i bruk inom denna serie. De har oftast färgerna svart och vit, där den ena sidan är svart och den andra vit med en prick i varje halva med den motsatta färgen. I avsnitt nitton i bok ett får vi se två koifiskar, en svart och en vit som sedan bildar yin och yang symbolen och i avsnitt tjugo i bok används orden yin och yang som hänvisning till koifiskarna. Enligt mig så är detta uppenbarligen kopierat från den kinesiska religionen. I avsnitt tjugo i bok ett så försöker Eldnationen förstöra månen och det

nämns att utan månen så kommer allt i obalans vilket skulle resultera i kaos. Här ser jag en koppling till Kohn (2008) som nämner att yin och yang associeras nuförtiden med olika saker så som ”ljus och mörkt, starkt och svagt, himmel och jord, man och kvinna och så vidare”(kohn 2008, s.67). Båda aspekterna, yin och yang, är lika viktiga. De har olika roller men fungerar i samband och kan inte vara utan varandra. Skulle en av dem försvinna så skulle det råda kaos. Den manliga och kvinnliga aspekten kan kopplas till den dolda kroppen i chakrasystemet. I avsnitt sex i bok tre så får vi reda på att det onda och det goda är ständigt i konflikt med varandra i Zukos kropp då han är släkt med både eldhärskaren och förra avataren Roku. Detta kan kopplas till yin och yang aspekten där eldhärskaren är yang och Roku yin. Enligt Kohn (2008, s.68) så är yin och yang uppdelat i de kinesiska elementen trä, eld, jord, metall och vatten. Det här är inget som kan kopplas till serien utan skaparna har tagit den buddhistiska och hinduiska vetenskapen kring elementen.

5.7 Övriga kulturella aspekter

Drakar förekommer i avsnitt tretton i bok tre. Jag tror detta rör sig om den kinesiska varianten av drakar då serien i stort sett baseras på Asien och österländsk religion och kultur. I avsnitt fjorton i bok ett så delar Aang och Katara ett paraply som är en romantisk metafor inom japansk kultur.

6. Slutsats

Jag anser att serieskaparna har vävt in de religiösa och kulturella aspekterna på ett bra sätt i serien. Med stor sannolikhet så har de religiösa perspektiven tagits med för att på något sätt fostra de unga personer som tittat på serien. Detta är en barnserie som sändes på Nickelodeon under flera år och jag tror inte att barn är medvetna om hur många religiösa och kulturella aspekter som lyser igenom serien, utan det krävs kunskaper för att utläsa dessa. Det är tydligt att de som skapat denna anime-serie har en djupare förståelse för österländsk tro och kultur. Jag har belyst i denna studie att religionen kan ha stor inverkan på populärkulturen. Jag antog, att jag skulle finna främst buddhistiska aspekter och en del hinduiska, men aldrig hade jag kunnat ana att det fanns så här pass mycket. Det finns många religiösa perspektiv som jag valt att inte ta med, men som ändå finns att utläsa. Det jag fann mest av var kopplingarna till Buddha och Dalai lama som speglar sig i huvudkaraktären Aang. Jag tror skaparna har gjort detta då de vill belysa den konflikt som finns mellan Tibet och Kina. Gällande meditationen så har jag konstaterat att där inte finns någon ingen konkret form utav meditation förutom den hinduiska yogan som innebär att den mediterande skulle öppna upp sina chakras. De andra delarna är inget som är kopierat från religionen utan det är min koppling. Jag har även belyst varnasrama-systemet som nyckelfaktor i serien då den förekommer genomgående. Det intressanta är att jag funnit klassystem inne de olika klassystemen. Jag anser också att seriens skapare medvetet tagit del av de hinduiska gudarna och gjort sin framställning utav dessa. Den guden jag fann mest av var Vishnu och dennes avatarformer Rama och Krishna då huvudkaraktären är avataren Aang. Enligt mig så är det mahayanabuddhismen som serien är baserad kring då jag belyst detta genom just bodhisattvaidealet och vegetarianism som förekommer i *Mahaparinirvana Sutra*. Jag har även funnit en del kopplingar till det kinesiska yin- och yangsystemet som belyses genom till exempel Zukos transformation och just koifiskarna som bildar den traditionella symbolen. Jag har även valt att nämna drakar lite hastigt i slutet då det tillhör österländsk tro. Det sista som jag fann och som endast nämns i slutet är den romantiska akten inom japansk kultur där två personer delar ett paraply. Jag tog med detta då Aang och Kataras kärlek är något som byggs på under seriens gång och som resulterar till att de blir ett par i slutet.

7. Reflektion

Jag tror att Avatar: The Last Airbender kan användas inom skolans värld för att få eleverna intresserade av religion. Den innehåller så många religiösa och kulturella infallsvinklar som eleverna kan arbeta med. Jag tycker att de svenska skolorna och skolsystemet borde använda sig mer av denna typen av populärkultur, för att väcka elevernas mer intresse för religion. Jag har genom erfarenhet fått uppleva en negativ inställning gentemot religionsundervisning i skolan från elevernas sida när de beskrivit ämnet som tråkigt. Men då Sverige har utvecklats till ett mångkulturellt land, och som kommer så att förbli i flera generationer framåt, så krävs det att eleverna får insikt och kunskap kring andra religioner och kulturer, samt hur deras traditioner utspelar sig. Genom att svinga kunskapens svärd så har jag, genom denna uppsats, kommit fram till att denna serie är en av många populärkulturella fenomen som man bör överväga att ta i bruk för att vända den negativa trend som uppstått. Det är dags för eleverna att sluta doppa fingrarna i det religiösa kunskapshavet och istället djupdyka för att ta del av denna överväldigande och komplexa kunskap. Detta kan resultera i att människor får större förståelse för varandra och kan leva i samklang.

8. Sammanfattning

Uppsatsen handlar om att finna buddhistiska och hinduiska samt andra österländska religioners förekomst i anime-serien Avatar: The Last Airbender. Uppsatsen börjar med en övergripande genomgång av de religiösa och kulturella aspekter som jag utgår från och dessa är:

- Kända personligheter.
- Meditation.
- Gudsliknelser.
- Varnasrama-systemet.
- Mahayanabuddhismen.
- Yin och Yang.

Här får läsaren en inblick i de religiösa aspekterna som kommer genomsyra uppsatsen.

För att kunna använda materialet och kunna diskutera kring det så används den hermeneutiska tolkningsmetoden som utgår från de förkunskaper jag har om religionerna. En kort beskrivning av anime-serien och de viktiga karaktärerna förekommer också så att läsaren kan få en liten inblick i vad serien handlar om. Det utvunna materialet kopplas sedan till litteraturen där jag finner likheter och skillnader. Därefter analyseras och diskuteras dessa likheter och skillnader. Slutsatsen som författaren kommer fram till är att många av de aspekter som belysts finns representerade i det analyserade materialet.

Referenslista

- Armstrong, K. (2002). *Buddha*. Smedjebacken: Fälth & Hässler
- Ehasz, Aaron (writer) & MacMullan, Lauren (director). [Avatar: The Last Airbender: The Legend of Aang](#). Nickelodeon.
- Hunt, B. (2013). *A Beginner's Guide to The Chakra System*.
- Jacobsen, K.A. (2002). *Buddhismen – Religion, historia, liv*. Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur.
- Jacobsen, K.A. (2004). *Hinduismen – Historia, tradition, mångfald*. Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur.
- Kohn, L. (2008). *Introducing Daoism*. New York: Routledge.
- Laird, T. (2006). *Historien om Tibet- Samtal med Dalai lama*. New York: Grove Atlantic Inc
- Lindgren, S. (2009). *Populärkultur: Teorier, metoder och analyser*. Malmö: Liber
- Prebish, C-S, Keown, D. (2006). *Introducing Buddhism*. New York: Routledge.
- Robinson, R-H, Johnson, W-L. (1982). *The Buddhist Religion – A historical introduction*. Belmont: Wadsworth, Inc.
- Rodrigues, H-P. (2006). *Introducing Hinduism*. Bodmin: MPG books Ltd.
- Sach, J. (2007). *Buddhism – Everything you need to understand this ancient tradition*. Singapore: KHL
- Samuel, G. (2012). *Introducing Tibetan Buddhism*. New York: Routledge.
- Schreiber, A. (2004). *Den hinduiska gudavärlden i indisk konst och litteratur*. Stockholm: Carlsson Bokförlag
- Smith, D. (2003). *Hinduism and Modernity*. Blackwell Publishing.
- Vikström, B. (2005). *Den Skapande läsaren – Hermeneutik och tolkningskompetens*. Lund: Studentlitteratur.
- Wiktorin, P. (2011). *Religion och populärkultur: från Harry Potter till Left Behind*. Lund: Sekel Bokförlag
- Ödman, P-J. (2003). *Tolkning, förståelse, vetande – Hermeneutik i teori och praktik*. Elanders digitaltryck AB.

Internetkällor:

- Criser, J. (2012). *Peaceful We*. http://peacefulwe.blogspot.se/2012_07_01_archive.html (2014-04-25)
- Page, T. (2004). *Nirvana Sutra: Appreciation of the "Mahayana Mahaparinirvana Sutra"*. <http://www.nirvanasutra.net/> (2014-04-26)